

Pradžia>Nagrinėjimas teisme>Civilinės bylos>Procesiniai terminai

Procesiniai terminai

Graikija

1 Kokių rūšių terminai taikomi civiliniame procese?

Terminai yra laikotarpiai, per kuriuos turi būti atliktas veiksmas arba kurie turi pasibaigti iki bylos svarstymo arba veiksmo atlikimo. Terminais siekiama greitai įvykdyti teisingumą ir užtikrinti teisę būti išklaustyti. Procesiniai terminai yra tie, kurių laikymasis ar nesilaikymas turi procesinių padarinių. Jie skirstomi į dvi pagrindines kategorijas: 1) nurodytas terminas VEIKSMUI atlikti yra laikotarpis, kuriuo turi būti atliktas procesinis veiksmas, pvz., teisinis terminas apeliaciniam skundui pateikti (žr. CPK 318 straipsnio 1 dalį); 2) PARENGIAMASIS terminas yra laikotarpis, kuriam pasibaigus turi būti atliekamas procesinis veiksmas. Šie terminai, pvz., terminas, per kurį turi būti įteikiamas teismo šaukimas atsakovui (CPK 228 straipsnis), paprastai yra naudingi atsakovams, nes jiems suteikiama laiko pasirengti. Šis skirtumas yra svarbus, nes terminai veiksmui atlikti gali būti pratęsimi šalių tarpusavio sutarimu, o parengiamieji terminai negali būti pratęsimi. Terminai veiksmui atlikti baigiasi kitą darbo dieną, jeigu jų pabaiga sutampa su teisės aktuose nustatyta nedarbo diena, o parengiamieji terminai baigiasi savo pabaigos dieną neatsižvelgiant į tai, ar ta diena yra valstybinė šventė arba nedarbo diena. Svarbūs procesiniai terminai pagal Civilinio proceso kodeksą (CPK), be kita ko, yra šie:

terminas, per kurį turi būti įteikiami šaukimai šalims po ieškinio pateikimo (šešiasdešimt [60] dienų iki posėdžio, nebent šalis gyvena užsienyje arba jos nuolatinė gyvenamoji vieta yra nežinoma – tokiu atveju terminas yra devyniasdešimt [90] dienų iki posėdžio – žr. CPK 228 straipsnis);

terminas, per kurį turi būti pateikiamas prašymas panaikinti sprendimą (penkiolika [15] dienų nuo sprendimo įteikimo, jeigu *in absentia* apklausiama šalis gyvena Graikijoje, nebent neatvykusi šalis gyvena užsienyje arba jos nuolatinė gyvenamoji vieta nežinoma – tuo atveju terminas yra šešiasdešimt [60] dienų nuo sprendimo įteikimo, žr. CPK 503 straipsnis);

apeliacinio skundo pateikimo terminas (trisdešimt [30] dienų nuo galutinio sprendimo įteikimo, jeigu apeliacinį skundą teikianti šalis gyvena Graikijoje, nebent apeliacinį skundą teikianti šalis gyvena užsienyje arba jos nuolatinė gyvenamoji vieta nežinoma – tuo atveju terminas yra šešiasdešimt [60] dienų nuo galutinio sprendimo įteikimo. Jeigu galutinis sprendimas nėra įteiktas, apeliacinio skundo pateikimo terminas yra treji [3] metai nuo sprendimo paskelbimo – žr. CPK 518 straipsnis);

teismo nagrinėjimo atnaujinimo terminas (šešiasdešimt [60] dienų, jeigu procesą pradeda šalis gyvena Graikijoje, nebent procesą pradeda šalis gyvena užsienyje arba jos nuolatinė gyvenamoji vieta nežinoma – tuo atveju terminas yra šimtas dvidešimt [120] dienų – žr. CPK 545 straipsnis);

papildomo apeliacinio skundo pateikimo terminas (trisdešimt [30] dienų nuo sprendimo įteikimo, jeigu apeliacinį skundą teikianti šalis gyvena Graikijoje, nebent apeliacinį skundą teikianti šalis gyvena užsienyje arba jos nuolatinė gyvenamoji vieta nežinoma – tuo atveju terminas yra devyniasdešimt [90] dienų nuo sprendimo įteikimo. Jeigu sprendimas nėra įteiktas, papildomo apeliacinio skundo pateikimo terminas yra treji [3] metai nuo sprendimo paskelbimo – žr. CPK 564 straipsnis).

CPK visų pirma reglamentuojami kitų procesų procesiniai terminai, pvz., procesų, susijusių su santuokos bylomis (santuokos nutraukimu, santuokos pripažinimu negaliojančia ir kt.), prašymu išduoti mokėjimo įsakymą ir tokio prašymo užprotestavimu (žr. CPK 632 straipsnis), ginčais dėl nuomos, darbo ginčais, laikinosiomis apsaugos priemonėmis, vykdymo procesais ir tokių vykdymo procesų užprotestavimu.

2 Nedarbo dienų, numatytų 1971 m. birželio 3 d. Reglamente (EEB, Euratomas) Nr. 1182/71, sąrašas.

Graikijoje nebaigtinis švenčių dienų sąrašas išdėstytas Įstatyme Nr. 1157/1981. Švenčių dienos nustatymo kriterijus yra bendras operacijų nevykdymas, todėl konkrečių profesijų ar tarnybų šventės reikšmės neturi. Tai gali būti valstybinės, religinės ar kitos šventės, net ir vietinio ar nenuolatinio pobūdžio. Viešųjų tarnybų šventės yra nedarbo dienos. Švenčių dienomis laikomos šios dienos: kovo 25 d. (valstybinė šventė), spalio 28 d. (valstybinė šventė), Naujųjų metų diena, Trys karaliai (sausio 6 d.), Didysis penktadienis, Velykų sekmadienis, gegužės 1 d., rugpjūčio 15 d., Kalėdos ir antroji Kalėdų diena, Sekminių pirmadienis, Švarusis pirmadienis (pirmoji Gavėnios diena) ir visi sekmadieniai.

3 Kokios yra bendrosios civilinio proceso terminų taisyklės?

Procesiniai terminai nurodyti CPK 144–151 straipsniuose. Priklausomai nuo termino trukmę lemiančio šaltinio, terminai skirstomi į įstatyminius (nustatytus teisės aktais, pvz., terminus ieškiniams pateikti), teismo (kuriuos nustato bylą nagrinėjantis teismas, pvz., terminą, iki kurio šalis turi atvykti asmeniškai – žr. CPK 245 straipsnis), stabdomojo poveikio (kurių nesilaikius teismo posėdis atidedamas) ir privalomus (kurių nesilaikius netenkama tam tikros teisės). Terminų pradžia ir pabaiga bus aptarta toliau. Jeigu termino eigoje šalis miršta, termino skaičiavimas nutrūksta. Jeigu terminas pradeda skaičiuoti nuo dokumento įteikimo, naujasis terminas pradeda skaičiuoti nuo dokumento įteikimo mirusiojo teisių perėmėjams. Jeigu terminas pradeda skaičiuoti nuo kito įvykio dienos, naujasis terminas pradeda skaičiuoti nuo atitinkamo pareiškimo įteikimo minėtiesiems asmenims. Jeigu termino eigoje teisminis bylos nagrinėjimas nutraukiamas, termino skaičiavimas nutrūksta ir naujas terminas pradeda skaičiuoti nuo pirmos pakartotinio teismo nagrinėjimo dienos. Rugpjūčio 1–31 d. laikotarpis neįskaičiuojamas į terminus veiksmui atlikti, nurodytus CPK 147 straipsnio 7 dalyje. Tai, be kita ko, yra terminai ieškiniui pateikti ir terminai prieštaravimui pateikti.

Teisės aktuose leidžiama pratęsti terminą ne tik šalių tarpusavio sutarimu, bet ir teisėjo sutikimu. Galima pratęsti ir įstatyminius, ir teismo terminus, tačiau tik tuo atveju, jei pratęsimo nedaroma poveikio trečiųjų šalių teisėms. Teisėjas nėra saistomas prašymo pratęsti sutarties galiojimą – kiekvienu konkrečiu atveju įvertindamas aplinkybes, jis gali prašymą patenkinti iš dalies arba jį atmesti. Tai reiškia, kad šalis turi nurodyti priežastis pratęsimui pagrįsti. Galiausiai terminas gali būti sutrumpintas teismo nutartimi, jeigu šalis dėl to sutaria. Galima sutrumpinti visus įstatyminius terminus, išskyrus terminą ieškiniui pateikti.

4 Kai tam tikrą veiksmą ar formalumą reikia atlikti per nustatytą laiką, kada pradeda skaičiuoti terminas?

Terminas pradeda skaičiuoti kitą dieną po to, kai įvyko termino pradžią lemęs įvykis (*a momento ad momentum*).

5 Ar dokumentų perdavimu ar įteikimo būdas (dokumentą asmeniškai įteikia antstolis arba pašto darbuotojas) gali turėti įtakos termino eigos pradžiai arba ją pakeisti?

Civilinio proceso kodekse nenumatyta pratęsti ar sutrumpinti termino, jeigu dokumentai perduodami arba siunčiami paštu ar naudojantis kitos rūšies transporto paslauga.

6 Jeigu termino eiga prasideda nuo įvykio, ar diena, kurią įvyko tas įvykis, į terminą įskaičiuojama?

Diena, kurią įvyko termino pradžią lemęs įvykis, gali būti įskaičiuojama tik tuo atveju, jei tai konkrečiai numatyta teisės aktuose, teismo sprendime arba sutartyje. Nuostata, kad konkretus terminas pradeda skaičiuoti nuo įteikimo dienos, nėra vienas iš tų atvejų. Taigi, kritinės reikšmės terminai, per kuriuos turi būti imamas teisių gynimo priemonių – turi būti pateikiamas apeliacinis skundas, papildomas apeliacinis skundas ar prieštaravimas, pradami skaičiuoti

kitą dieną po to, kai įteikiamas arba paskelbiamas teismo sprendimas. Tačiau kai numatyta, kad terminas pradedamas skaičiuoti konkrečią dieną, skaičiuojant terminą į tą dieną atsižvelgiama. Kai termino pradžią lėmęs įvykis yra dokumento įteikimas, bet kuris kitas būdas, kuriuo gaunamas pranešimas apie įteiktino dokumento turinį, skaičiuojant terminą neturi reikšmės.

7 Kai terminas išreikštas dienomis, skaičiuojamos kalendorinės ar darbo dienos?

Į terminą įeinančios švenčių dienos neturi reikšmės. Skaičiuojant terminą į darbo dienas atsižvelgiama tik tuo atveju, jeigu tai yra konkrečiai numatyta (pvz., taip skaičiuojamas terminas, per kurį turi būti apeliacine tvarka apskųstas mokėjimo įsakymas).

8 Kaip skaičiuojamas savaitėmis, mėnesiais arba metais išreikštas terminas?

Panašiai, jeigu terminas skaičiuojamas mėnesiais arba metais, į jį įeinančios švenčių dienos neturi reikšmės, jeigu teisės aktuose konkrečiai nenumatyta, kad terminas susijęs su darbo dienomis.

9 Kada baigiasi savaitėmis, mėnesiais arba metais skaičiuojamas terminas?

Jeigu terminas skaičiuojamas metais, jis baigiasi dieną, kuri sutampa su praėjusių metų atitinkama diena. Atkreipkite dėmesį, kad, skaičiuojant terminą, į jį įsiterpę keliamieji metai neturi reikšmės.

Jeigu terminas skaičiuojamas mėnesiais, jis baigiasi praėjus paskutinio mėnesio dienai, kuri sutampa su jo pradžios diena. Jeigu tokio sutapimo nėra, terminas baigiasi paskutinę mėnesio dieną. Atkreipkite dėmesį, kad kiekvieno mėnesio dienų skaičius neturi reikšmės.

Pusės metų terminas taikomas kaip šešių (6) mėnesių terminas, o pusės mėnesio terminas taikomas kaip penkiolikos (15) dienų terminas.

Jeigu terminas skaičiuojamas savaitėmis, jis baigiasi savaitės dieną, atitinkančią termino pradžios dieną; t. y. jeigu įvykis įvyko pirmadienį, savaitės trukmės terminas baigiasi kitą pirmadienį.

10 Jeigu terminas baigiasi šeštadienį, sekmadienį, valstybinių švenčių dieną arba kitą nedarbo dieną, ar jis pratęsiamas iki pirmos po jos einančios darbo dienos?

Jeigu terminas baigiasi šeštadienį, sekmadienį, švenčių dieną arba nedarbo dieną, jis pratęsiamas iki kitos darbo dienos.

11 Ar tam tikroms aplinkybėms terminai gali būti pratęsimi? Kokiomis sąlygomis?

Teisės aktuose leidžiama pratęsti terminą ne tik šalių tarpusavio sutarimu, bet ir teisėjo sutikimu. Galima pratęsti ir įstatyminius, ir teisinius terminus, tačiau tik tuo atveju, jei pratęsimu nedaroma poveikio trečiųjų šalių teisėms. Teisėjas nėra saistomas prašymo pratęsti sutarties galiojimą – kiekvienu konkrečiu atveju įvertindamas aplinkybes, jis gali prašymą patenkinti iš dalies arba jį atmesti.

12 Kokie skundų padavimo terminai?

Terminas, per kurį turi būti pateikiamas prašymas panaikinti sprendimą (penkiolika [15] dienų nuo sprendimo įteikimo, jeigu *in absentia* apklausama šalis gyvena Graikijoje, nebent neatvykusi šalis gyvena užsienyje arba jos nuolatinė gyvenamoji vieta nežinoma – tuo atveju terminas yra šešiasdešimt [60] dienų nuo sprendimo įteikimo, žr. CPK 503 straipsnį).

Apeliacinio skundo pateikimo terminas nustatytas CPK 518 straipsnio 1 dalyje. Jeigu apeliacinio skundo teikėjas gyvena Graikijoje, toks terminas yra trisdešimt (30) dienų, o jeigu jis gyvena užsienyje arba jo nuolatinė gyvenamoji vieta yra nežinoma, šis terminas yra šešiasdešimt (60) dienų.

Šešiasdešimties (60) dienų terminas netaikomas asmenims, kurie užsienyje gyvena laikinai (laisvalaikio kelionė, kelių dienų išvyka konkrečiu tikslu), tam tikra gyvenimo užsienyje trukmė susiejama su jo profesine ar santuokine padėtimi.

Teisminio nagrinėjimo atnaujinimo terminas (šešiasdešimt [60] dienų, jeigu procesą pradėdanti šalis gyvena Graikijoje, nebent procesą pradėdanti šalis gyvena užsienyje arba jos nuolatinė gyvenamoji vieta nežinoma – tuo atveju terminas yra šimtas dvidešimt [120] dienų – žr. CPK 545 straipsnį).

Papildomo apeliacinio skundo pateikimo terminas (trisdešimt [30] dienų nuo sprendimo įteikimo, jeigu apeliacinį skundą teikianti šalis gyvena Graikijoje, nebent apeliacinį skundą teikianti šalis gyvena užsienyje arba jos nuolatinė gyvenamoji vieta nežinoma – tuo atveju terminas yra devyniasdešimt [90] dienų nuo sprendimo įteikimo. Jeigu sprendimas nėra įteiktas, papildomo apeliacinio skundo pateikimo terminas yra treji [3] metai nuo sprendimo paskelbimo – žr. CPK 564 straipsnį).

13 Ar teismai gali pakeisti terminus, visų pirma atvykimo į teismą terminus, arba nustatyti specialų atvykimo į teismą terminą?

Nepriklausomai nuo ginčo pobūdžio, ieškinyms dėl teisminės apsaugos pagal Graikijos teisės aktus apima ir nuolatinę, ir laikinąją teisminę apsaugą. Tais atvejais, kai dėl bylos skubumo arba siekiant išvengti gresiančio pavojaus teismai gali skirti priemones, kuriomis užtikrinama arba apsaugoma teisė arba sureguliuojama padėtis, ir jas pertvarkyti arba panaikinti, byla nagrinėjama pagreitinoto proceso tvarka (pagal CPK 682–738 straipsnius). Atsižvelgdamas į

bylos skubumą ir į šalių teisę būti išklaustoms ir siekdamas greitai išnagrinėti bylą, teisėjas turi kompetenciją nustatyti posėdžio, kuriame svarstomas laikinųjų apsaugos priemonių taikymas, laiką ir vietą. Taigi, teisėjas turi teisę savo nuožiūra pasirinkti teismo šaukimo paskelbimo būdą ir nustatyti atvykimo į teismo posėdį terminą, kad galėtų atvykti netgi užsienyje gyvenantys asmenys arba asmenys, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra nežinoma. Teismo posėdis gali būti skiriamas ir sekmadienį arba švenčių dieną. Minėtieji terminai taikomi visiems civiliniams procesams, išskyrus procesus dėl laikinųjų apsaugos priemonių, galimybė juos pratęsti nėra numatyta.

14 Jeigu asmeniui, gyvenančiam toje vietoje, kurioje jam būtų pratęstas terminas, apie veiksma, kurį jis turi atlikti, pranešama toje vietoje, kurioje gyvenantiems asmenims terminas nepratęsiamas, ar šis asmuo praranda galimybę pasinaudoti pratęstu terminu?

Tokios nuostatos Graikijos teisės aktuose nėra.

15 Kokios terminų nesilaikymo pasekmės?

Terminų, susijusių su teismo veiksmais, nesilaikymas procesinių padarinių neturi. Praleidus terminą apskūsti šalių veiksmus, šios teisės netenkama, o kiti padariniai, pvz., posėdžio neleistinumas, kyla, kai praleidžiami parengiamieji terminai (žr. CPK 271 straipsnio 1 dalį).

16 Jeigu terminas pasibaigia, kokiomis teisių gynimo priemonėmis gali pasinaudoti jį praleidusios šalys?

Restitutio in integrum yra Konstitucijoje numatyta teisių gynimo priemonė, kuria naudodamasi šalis, dėl *force majeure* arba dėl kitos šalies apgaulingo ketinimo praleidusi terminą, turi teisę prašyti atkurti iki termino pabaigos buvusią jos padėtį.

Tačiau išimties tvarka tokio prašymo negalima pateikti, jeigu jame remiamasi a) apeliacinio skundo teikėjo įgalioto advokato arba teisinio atstovo klaida, b) faktais, kuriuos teisėjas įvertino svarstydamas prašymą pratęsti arba atidėti terminą, kad prašymas dėl atitinkamo pratęsimo arba atidėjimo būtų patenkintas.

Prašyme turi būti nurodytos termino praleidimo priežastys, pateikti įrodymai tiesiai ir praleistam veiksmui nustatyti, arba turi būti nurodyta, kad veiksmas yra atliktas. Prašymas taikyti priemonę *restitutio in integrum* turi būti išnagrinėtas per trisdešimt (30) dienų nuo kliūties, sudarančios *force majeure*, pašalinimo arba pranešimo apie apgaulingą ketinimą, su sąlyga, kad naujojo termino negalima taikyti, jei pirmiau nurodytas terminas praleidžiamas dėl bet kokių priežasčių (žr. CPK 152–158 straipsnius).

Tačiau išimties tvarka tokio prašymo negalima pateikti, jeigu jame remiamasi a) apeliacinio skundo teikėjo įgalioto advokato arba teisinio atstovo klaida, b) faktais, kuriuos teisėjas išnagrinėjo svarstydamas prašymą pratęsti arba atidėti terminą, kad prašymas dėl atitinkamo pratęsimo arba atidėjimo būtų patenkintas. Prašyme turi būti nurodytos termino praleidimo priežastys, pateikti įrodymai tiesiai ir praleistam veiksmui nustatyti, arba turi būti nurodyta, kad veiksmas yra atliktas. Prašymas taikyti priemonę *restitutio in integrum* turi būti išnagrinėtas per trisdešimt (30) dienų nuo kliūties, sudarančios *force majeure*, pašalinimo arba pranešimo apie apgaulingą ketinimą, su sąlyga, kad naujojo termino negalima taikyti, jei pirmiau nurodytas terminas praleidžiamas dėl bet kurios priežasties (žr. CPK 152–158 straipsnius).

Paskutinis naujinimas: 20/06/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.